

Lucas 1:1-4

Ang Kabug-usan sang Biblia

- Ang aton handom nga itudlo ang bug-os nga Bibliya halin sa Genesis asta sa Revelation- 2 ka rason nga-a tun-an ang Biblia
 - Una- ang bug-os nga pagpanudlo sang Dios.
 - Kun pilion ta lang kun ano itudlo naton nga libro dason lakbangan ang iban-indi naton matun-an ang tanan nga Pulong sang Dios.
 - Gina tudlo ta lang ang namian ta nga leksyon, ang indi ta nanamian ang mga topiko nalakbangan ta.
 - Damo nga mga tudlo nahanungod sa gugma/pamilya/pakabuot/paghatag kwarta sa simbahan/ kag damo pa...
 - Pero ang mga topiko parte sa paghukom/ pgkabalaan wala gintudlo
 - Sang san-o ta kabati sang wali parte sa libro sang Leviticus or Habakkuk?
 - Ang tanan nga libro sa Biblia ginsulat sang Dios-ang tanan importante
 - Paagi sa pagtudlo sang bug-os nga Biblia-tanan nga libro-tanan nga dinalan...
 - Matun-an naton ang kabug-usan sang Pulong sang Dios.
 - Binuhatan 20:27- "Kay wala gid ako sing may gintago sa inyo parte sa bug-os nga katuyuan kag plano sang Dios."
- 2nd - Kun ano ang hambal sang Biblia amo lang na ang tun-an
 - Masami ang pagtudlo sang Biblia, makuha lang isa ukon duha ka mga verses...
 - Ang delikado lain na ang kahulugan kun kuhaon mo lang ang isa ka verse kag indi ang bug-os nga gina explekar.
 - Kun kahuaon lang ang isa ka verse-laban nga tion lain na ang meaning sang sina nga verse.
 - Halimbawa...
 - **II Corinto 9:7** - " Kay ginahigugma sang ang mga nagahatag nga malipayon..."
 - Damo nga mga simbahan ginapilit ini nga verse
 - Pero indi ini completo...
 - **II Corinto 9:7** - "Ang kada isa dapat maghatag suno sa iya gusto nga ihatag. Indi nga may pagpugong ukon nga napilitan lang , kay ginahigugma sang Dios ang mga nagahatag nga malipayon."

- **Ang kahulugan sang verse naga lain kun kuahon mo lang ang luyag mo.**
- Ang importante nga pag-intiendi sang Biblia nga tun-an ang ginapahayag sang bug-os nga Kasulatan
 - Itun-an ang puno kag punta kag kun ano gid bala ang ginatudlo nga leksyon ukon topiko.
 - Tan-awon kon ano ang ginatudlo sang chapter, sang libro sang bilog nga Biblia
 - **Amo na ang rason nga ginatun-an ta ang bilog nga Biblia-kada chapter, kada verse...**
 - **Para matun-an ta ang Biblia kun ano ginatudlo sa aton nga dinalan-para insakto ang aton pag-intiendi sang Pulong sang Dios!**
- Ang 4 (Gospels-Mateo, Marcos, Lucas, Juan) ka libro nga naga saysay sang kabuhi ni Jesus...
 - Ang mga libro nga ginatun-an naton una ang Libro nga nagatudlo sa kabuhi ni Jesus. Si Jesus ang sentro sang Bible.
 - **Juan 5:39** – “Ginatun-an ninyo sing maayo ang Kasulatan kay nagahunahuna kamo nga sa sini nga paagi maangkon ninyo ang kabuhi nga wala sing katapusan.
 - Ang Mateo, Marcos, Lucas, kag Juan nagasugid tanan sang kabuhi ni Jesus. 4 ka mag lain lain nga pagpresentar sang kabuhi ni Jesus-tanan sa bulig sang Dios- 2 Timoteo 3:16
 - Ang Ginoo naggamit sang nagakalain lain nga mga klase sang tawo-lain nga ginhalinan, lain nga mga kinaiya para matuman ang Iya tuyo.
 - Ang kada tawo nga nagsulat may lain nga pagpresentar sa kay Jesus
 - Kada isa sa ila lain ang pag pakilala kay Jesus kag sang iya nga pagpanudlo
 - Kun tingbon ang tanan nga apat ka libro maintiendihan ta ang bug-os nga pagkabuhi ni Jesus-ang nagsugod kag ang katapusan sang aton pagtuo!

Ang Libro nga Lucas (5 ka butang)

- **Una ...ang pagplastar sang libro**
 - Ang libro nga Lucas ang pina ka laba komparar sa iban nga Gospels ukon libro nahanungod kay Jesus(Mateo, Marcos, Juan)
 - 24 Chapters / 1,151 verses - kag pasunod gid ang sulat
 - Isa ka tuig ang patuon ta sang Mateo/ 9 ka bulan ang Marcos
 - Pero ang Lucas sobra isa ka tuig
 - Ang pasunod:
 - Ang pagkatawo kag sa pag preparar kay Jesus - **Lucas 1:1 - 4:13**
 - Ang pagpangwali ni Jesus – **Lucas 4:14 - 21:38**

- Ang paglansang kag pagkabanhaw ni Jesus – **Lucas 22:1 - 23:56**
- **Ikaduha...Sin-o nagsulat sang Libro nga Lucas?**
 - Nahambal nga si Lucas...
 - 2nd -Si Lucas ka tatlo lang na hambal sa Bag-o nga katipan
 - **Colosas 4:14** - “*Luke the beloved physician and Demas greet you.*”
 - **II Timoteo 4:11** - “*Only Luke is with me...*”
 - **Filemon 1:24** - “*...Luke, my fellow laborer...*”
 - 3rd -Si Lucas-siya lang nga indi Judeo nga may ginsulat sa Biblia (kag basi si Job man)
 - **Binuhatan 1:19** - Naghambal si Lucas nga ang Judio nga pulong indi iya...
 - Nahambal man ang si Lucas man ang nagsulat sang libro nga Binuhatan
 - Kun tingbon ang Lucas kag Binuhatan 28% na inin sang bug-os nga Bag-o nga Katipan
 - Mas labaw pa ang ginsulat ni Lucas sang sa kay Pablo, Juan kag Pedro
 - 4th - Si Lucas isa ka Doctor - **Colossians 4:14**
 - Sa aton subong ang doctor-manggranon-damo tinun-an
 - Sa ila tiyempo ginsakop sila sang mga Romanhon
 - Ang mga may kwarta may mga suluguon-ang isa sang ila mga suluguon mangin doctor
 - Ginapa eskwela ang isa sa ila para mangin doctor sa pamilya nga iya gina obrahan
 - Si Lucas nagagamit siya sang mga pulong nga ginagamit sang mga doctors sa Lucas kag Binuhatan
 - Kag damo gid siya nga pulong nga parte sa pamulong
 - Kay tungod doctor siya, ang iya nga pagsulat sa Biblia, id-id katama
 - 5th - Ang upod permi ni Lucas si Pablo
 - **Binuhatan:10-11** - “*After they came to Mysia, they tried to go into Bithynia... and after he had seen the vision, immediately we endeavored to go into Macedonia...*”
 - Sa **Binuhatan 20:13-15, Binuhatan 21:1-6**, kag Binuhatan **27-28**

- Nasulat nga 'kami' buot silingon ang nagsulat sang libro nga Binuhatan nag-upod kay Pablo sa iya nga paglakat
- Si Lucas nag-upod kay Pablo sang ika-duha nga magpangwali-asta sa katapusan.
- **3rd Para kay sin-o ang ini nga Libro...**
 - 1st - Ginsulat kay Halangdon nga Teofilus
 - Teofilus – ‘abyan sang Dios’ –
 - Pwede nga si Lucas nagsulat sa biskan kay sin-o nga abyan sang Dios..
 - Pero basi indi kay pwede man nga si Teofilus isa sya ka hukom...
 - Pwede nga si Teofilus isa ka hukom nga naga kapyot sang kaso ni Pablo...
 - Kay ang katapusan sang libro ni Pablo ara siya sa Roma-nagahulat paghusga sa iya
 - Sobra tunga gid nga libro sang Binuhatan naga saysay lang sang kabuhi ni Pablo...
 - Siguro si Lucas nagsulat sang libro nga Lucas kag Binuhatan para pangapinan si Pablo
 - Si Teofilus-Pwede man nga amo ni Lucas kay siya ang ila doctor
 - Ang pagpakilala kay Teofilus 'Talahuron'
 - Sa Lucas ang tawag sa iya 'talahunon'
 - Pero sa Binuhatan wala na nasulat nga 'Talahuron'
 - Siguro ang iya amo nga si Teofilus-nagbaton na kay Jesus sang pagbasa sang Lucas
 - **Kay ang Pulong sang Dios may gahom sa pag bag-o sang sang tagisuoong kag kabuhi sang tawo Roma 1:16-17**
- 2nd - Si Lucas nagsulat para sa mga Greigo-mga maalam nga mga Gentil..
 - Si Mateo nagsulat sa mga Judio- nga si Jesus Mesias-Hari
 - Si Marcos nagsulat sa mga Ramanhon-nga si Jesus pefecto nga sulugoon
 - Ang Libro nga Lucas ginsulat para sa nga Greigo-nga si Jesus perfecto nga tawo.
 - Ang lista sang mga kaliwat ni Jesus nagsugod kay Abraham-ang una nga Judio
 - Ang lista sang kaliwat ni Jesus sa Lucas nagsugod kay Adan-ang una nga tawo!
 - Si Lucas mas damo nga ginsulat nahanungod sa kabuhi ni Jesus sang bata pa siya.

- Ang libro nga Juan nagapakilala nga siya Makagagahom nga Dios-ang iya pagkagamhanan
- **4th - Ano ang importante sa sini nga Libro....**
 - Ang importante ang pagkatawo ni Jesus-nga Siya perfecto, wala sala nga tawo...
 - **Filipos 2:7-8** – "Kundi ginpanubo niya ang iya kaugalingon paagi sa pagsuksok sang kinaiya sang isa ka ulipon. Nagpakatawo siya nga pareho sang mga tawo. Sang nangin tawo na siya, ginpaubos niya ang iya kaugalingon paagi sa pagtuman sa Dios hasta sa kamatayon sa krus."
 - Permi ginagamit ni Lucas ang pulong nga 'Anak sang Tawo'-tungod nga si Jesus isa ka perfecto nga tawo
 - Ang importante nga verse- **Luke 19:10** - "Kay ako nga Anak sang Tawo nagkadto diri sa kalibutan sa pagpangita kag sa pagluwas sang mga nagtalang."
 - **Dako ang palangga sang Dios sa aton-Siya nagpanaog kag nagkabuhi sa pagpanginmatay sa cross!**
 - **Tanan kita nagtalang-wala paglaom-impierno kag kamatayon ang aton kadtoan...**
 - **Si Jesus nagdala balik sa aton-naghatag paglaom sang kaluwasan kag langit**
- **4th - Sa diin kag san-o gin sulat ang Lucas?**
 - Sa diin- siguro sa Roma sang si Pablo napriso
 - Sang 60-61 A.D.
- **5th -Nga-a imporatante ang libro ni Lucas?**
 - Ang Lucas ang mas laba kag detalyado nga libro
 - Ang isa palang ka chapter 80 verses !
 - **Ang mga gintudlo ni Mateo kag Marcos - mabatian ta liwat**
 - Chapters 10-19 - daw halos tunga sang libro nga wala na sulat sa iban nga Mateo, Marcos kag Juan
 - May 10 ka pala anggiran nga nasulat sa Lucas-nga wala sa iban
 - There are 22 conversations recorded in Luke - that are not in any of the other Gospels...
 - **Mas damo kita mabal an sa kabuhi ni Jesus-mas maintiendiha ta ang kaluwasan...**
 - **Sa aton pagtuon sa Lucas nga libro basi iban nabatian ta na ukon basi may bag-o pero ini tanan maayo nga pagtuon sa kabuhi ni Jesus!**

Para mabal-an mo... vs. 1-4

- **Ang verse 1-4 isa lang na sa ka sentence...**
 - Sa aton Bible 4 ka verses pero sa original nga Bible isa lang sa ka sentence

- Ang tinutuyo sang libro nga Lucas para ma pamatuod gid ang kabuhi kag pagpanudlo ni Jesus!
- **4 ka butang nga nagapamatuod sang paglaum ni Jesus...**
- 1st - Ang sulat sang iban...
 - Indi lang si Lucas ang nagsulat sang kabuhi ni Jesus...
 - Makita man naton nga si Mateo kag si Marcos nagsulat man sang kabuhi ni Jesus!
 - **Nagpamatuod man nga ang isa lang gid ka dalan pa langit paagi lang gid kay Cristo Jesus!**
- 2nd - Ang mga saksi sa kabuhi, pagkapatay, kag pagkabanhaw ni Jesus!
 - Mga lalaki nga naka upod kay Jesus-nakasaksi sang iya pagkapatay kag pagkabanhaw!
 - Kag sila nga mga saksi ni Jesus, sila ang nagdala sang Pulong sa aton.
 - **Tungod sa mga saksi ni Jesus, makasiguro kita ang Pulong kamatuoran!**
- Sila ang mga naga ALAGAD-nagabugsay sang barko
 - **Halimbawa- ang barko sang mga Roma may mga suluguon sa dalom nga bira bira ang bugsay**
 - **Pina kakubos nga obra-kag wala sang makakita kon daw ano ka budlay sang ila obra**
 - **Ang masubo nga ang mga naga ALAGAD sa simbahan indi tuod nga alagad**
 - **Imbis nga mag obra tudo para sa Ginoo-sila ang gamandar sa iban nga mag obra**
- 3rd - Si Lucas wala gid siya nakasaksi sang kabuhi ni Jesus...
 - Id-id ang iya pag imbistigar sang kabuhi kag pagpangwali ni Jesus...
 - **Kita man wala man kita ka kita sang kabuhi kag pagpangwali ni Jesus...**
 - **Indi buot silingon nga indi ta mabal an ang iya kabuhi kag pagpanudlo**
 - **Dapat id-id man ang aton pagtuon sang Pulong sang Dios-makasiguro ang aton paglaom kay Jesus!**
 - *** II Timoteo 2:15 - “ Himua ang masarangan agod malipay ang Dios sa imo, nga pareho sa manugpangabudlay nga wala nagakahuya sa iya mga ginahimo. Itudlo mo sang husto ang pulong sang Dios nga amo ang kamatuoran .”**
- Paagi sang iya pag pang usisa, si Lucas ang iya handom nga ipa alinton niya sa iban...
 - **Kun indi kita siguro sang Pulong sang Dios-indi kita maayo magtudlo sang Pulong sa iban...**
 - **But as we grow in our faith - are strengthened by reading God’s Word...**

- Pero sa nagatubo ang aton pagtuo-nagabaskog kita paagi sa pagbasa Pulong sang Dios...
- We will have the answer when others question us - when they see Jesus in us!
- Kag kun may mamangkot gani parti may sabat kita-kag makita nila si Jesus sa aton kabuhi!
- * **I Pedro 3:15** - “Dumdumon ninyo nga si Cristo amo ang dapat ninyo tahuron kag sundon. Kag maghanda kamo permi sa pagpaathag sa kay bisan sin-o nga magpamangkot sa inyo parte sa inyo paglaom .”
- 4th - Para masiguro mo nga imo pundasyon sa kay Jesus
 - Gusto ni Lucas nga mabal an ni Teofilus nga simple lang ang ang Pulong sang Dios....
 - Salvation by grace alone - through faith alone - in Jesus alone!
 - Ang kaluwasan paagi lang gid sa grasya-paagi sa pagtuo kay Jesus Cristo lamana!
 - There is nothing else we can add to the work of Jesus - He did it all on the cross...
 - Wala na kita sang may mahimo pa para maluwas kita - ginhimo na tanan ni Jesus didto sa krus.
 - Ginkuha na tanan ni Jesus ang aton mga sala kag ginpakamatarong na niya kita
 - Tun-an ta ang libro nga Lucas para masiguro ta nga ang aton pagtuo nasandig sa ginhimo ni Jesus sa krus!